

Καὶ ἀμέσως ἀρχαιολόγοι, καὶ τεχνίται συνέρρευ-
σαν ἀγαλῶν εἰς τὸ πολύτιμον τοῦτο χέρσον πε-
δίον, καὶ κατέθεσαν εἰς συγγράμματα βρύτιμα
καὶ πολυτελῆ τὰς ἐρεῖνας αὐτῶν· ἀλλὰ διότι εἰσι-
τοιαῦτα ἔχουσι καὶ τιμὴν ὑπερβολικὴν, ἀναβαί-
νουσαν ἐνίοτε καὶ μέχρις 600 δραχμῶν. Τὸ ἐντε-
λέστερον τούτων ἦτο μέχρι πρὸ δύο ἐτῶν τὸ ἐν
Λονδίνῳ ἐκδοθὲν τὸ 1849 ὑπὸ Wil. Clarke· ἐτι-
δὲ μᾶλλον ἐντελές, ὥς ἐκδοθὲν βραδύτερον καὶ
μετὰ νέας ἀνακαλύψεις, φαίνεται ὅτι εἶναι τὸ τοῦ
Γάλλου Ἑρνέστου Βρετόν δημοσιευθὲν τὸ 1855 ἐ-
τος. Ἐν αὐτῷ περιέχονται καὶ περιγραφαί, καὶ αἱ
εἰκόνες τῶν ἀξιολογωτέρων οἰκιῶν, ἐργαστηρίων,
ναῶν, κλ., ὧν τινες ἐκδίδομεν καὶ ἡμεῖς ἐνταῦθα, καὶ
αὐτὸ ἔχων ἀνὰ χεῖρας ὥς ὁδηγὸν δύνασαι νὰ περι-
έλθῃς ἀσφαλέστατα τὴν ἀπέραντον ἐκείνην νεκρό-
πολιν.

Οἱ ἐπισκεπτόμενοι αὐτὴν ἔρχονται συνήθως ἐκ τοῦ
μέρους ὅπου λήγει ὁ εἰς Νουκερίαν ἐκ Νεαπόλεως
σιδηρόδρομος· ἀλλ' ὠραιότερα καὶ ἀρχαϊκῆ εἶναι ἡ
εἰσοδος ἡ διὰ τῆς πύλης τοῦ Ἡρακλείου καὶ διὰ
τῆς πρὸ αὐτῆς ὁδοῦ τῶν τάφων, οὕτω καλουμέ-

Σύμβολον ἐπιτάφιον.

νης ἕνεκα τῶν ἐκατέρωθεν αὐτῆς κειμένων μνη-
μείων. Σημειωτέον δὲ ὅτι τὰ μνημεῖα ταῦτα δὲν
προκαλοῦσι μελαγχολίαν, διότι ἐπ' αὐτῶν βλέπεις
ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ σύμβολα ὡς τὸ παρατιθέμενον ἐν-
ταῦθα πλοῖον, ἐξηγείροντα μᾶλλον τὴν περιέργειάν
σου. Ἡ συνήθεια αὕτη τῶν συμβόλων παριστα-
νόντων τὸ ἐπιτήδευμα τοῦ ἀποθανόντος, ἐπεκράτει
ἄλλοτε, ἴσως δὲ καὶ σήμερον ἐπικρατεῖ ἐν Τουρκίᾳ
παρὰ τοῖς ἐκείσε χριστιανοῖς. Εἶδομεν ψαλίδας
γεγλυμένες ἐπὶ πλακῶν ἐπιταφίων, πλοῖα, καὶ τὰ
τοιαῦτα.

Ἐν τῶν μνημείων τούτων τῆς Πομπηίας εἶναι
αἰθουσα πλήρης ζωγραφιῶν, ἥτις ἐχρησίμευεν ἀντὶ
ἐστικτωρίου πρὸς τοὺς νεκρούς· καὶ ἔθετον μὲν ἐκεῖ
τράπεζαν μετὰ βρωμάτων, ἀλλ' ὑποθέτομεν ὅτι
ἀντὶ τῶν ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει, τὰ κατεβρόχθιζον
οἱ εἰωθότες ἐπιχωριάζειν τοῖς ἄνω πράγμασι.

Δύο ἄλλα μνημεῖα, ἐν εἶδει ἡμικυκλίου μετὰ
θρανίων, παρακείμενα εἰς τὴν εἰσοδον, ἐγένοντο,
ὥς φαίνεται, ἐπίσης διὰ τοὺς ζῶντας. Παρὰ τὸ ἡ-
μικύκλιον τοῦτο ὑπῆρχεν ἄλλοτε οἶκος τοῦ Κικέ-

ριωνος ψηφιδωτός, οὗτινος ἐσώθησαν ἀξιόλογά τινα
λαΐφανα.

Τὸ περιεργότερον πάντων τῶν ἐνταῦθα διασω-
θέντων εἶναι ὁ οἶκος τοῦ Διομήδους, καθὼ ἐκ τῶν
εὐρυχωροτέρων τῆς Πομπηίας, καὶ ἔχων κήπον περι-
φρασσόμενον ὑπὸ στοῶν, ὑπὸ τὰς ὁποίας ἦσαν ἀπο-
θήκαι πλήρεις ἀμφορέων οἴνου. Ἐντὸς τῶν ἀποθη-
κῶν τούτων εὐρέθησαν δεκαεπτὰ σκελετοὶ ἀνθρώ-
πων καταφυγόντων βεβιαίως ἐκεῖ ἐπὶ τῆς ἐκρήξεως,
συμβάσης ἐν καιρῷ τοῦ τρύγου· ἦσαν δὲ κεκα-
λυμμένοι ὑπὸ λεπτοτάτης τέφρας, ἥτις συμπηχθεῖσα
ἐλάθε θυμασίως τὸν τύπον τῶν σωμάτων. Ἐὰν
εὐτυχῶς παρατηρεῖτο ἐξ ἀρχῆς ἡ τελειότης τῶν
ἐκτυπωμάτων τούτων, ἐρ' ὧν ἐξεμάχθησαν καὶ αἱ
λεπτότεραι τῶν πτυχῶν, ἠθέλομεν σήμερον ἔχει
ὁλόκληρα καὶ ἀκριβέστατα τὰ ἀγάλματα τῶν θυμά-
των ἐκείνων. Ἐν μόνον τμήμα ἐσώθη ἐν τῷ μου-
σεῖῳ τῆς Νεαπόλεως, παριστάνον ἐξαισίως τὸ στῆ-
θος νέας γυναικὸς μετὰ λεπτοεργαστάτων χρυσῶν
κοσμημάτων. Πρὸ τῆς εἰσοδου τῆς πόλεως, ἐξ ἀρι-
στερῶν, ὑπάρχει σκοπιὰ στρατιωτικὴ, ἐν ᾗ εὐρέθη
ὁ σκελετός τοῦ φρουροῦντος ὅστις, ἀκριβῆς τηρητής
τῆς στρατιωτικῆς πειθαρχίας, δὲν κατέλιπε τὴν
θέσιν αὐτοῦ ἵνα φύγῃ μετὰ τῶν ἄλλων κατοίκων·
εἶχε δὲ τὴν αὐλώπιδά καταβιβασμένην, καὶ ἡ χεὶρ
τοῦ ἐκράτει εἰσέτι δόρυ. Σήμερον φρουρεῖ ἐν τῷ
μουσεῖῳ τῆς Νεαπόλεως.

Ἐνταῦθα διαβαίνοντας τὴν πύλην τῆς πόλεως
κλειομένην ἐξωθεν ὥς οἱ πύργοι τοῦ μεσαιῶνος διὰ
μιάς μόνης πτυχῆς συρτῆς καταβιβασμένης ἀνωθεν,
εἰσερχόμεθα εἰς τὰς στενάς ὁδοὺς, ἐντελῶς ἤδη κα-
θαρσιθείσας, ἐστρωμένας διὰ πλακῶν ἀνωμάτων
ἐκ λάβας, ἐρ' ὧν φαίνονται καὶ νῦν τὰ ἔχνη τῶν
ἀμαξῶν. Ἐχουσι δὲ καὶ πεζοδρόμια ὑψηλά, καὶ
πολλαχοῦ αὐτῶν πάροδοι λίθινοι εὐκολύνουσιν ἐν
καιρῷ βροχῆς τὴν μετάβασιν τῶν διαβατῶν ἀπὸ
τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἄλλο πεζοδρόμιον. Αἱ πλείσται τῶν
ὁδῶν ἐστολίζοντο διὰ βρύσεων, τὸ δὲ περισσεῦον
τοῦ ὕδατος ἔχετο ὑπογείως εἰς ὀχετοὺς κατεσκευ-
ασμένους ὑπὸ τὰ πεζοδρόμια.

(Ἐπεται τὸ τέλος.)

ΠΕΡΙ ΘΗΡΑΪΚΗΣ ΓΗΣ (ΑΣΠΑΣ).

—ooo—

Ὁ ἐν Τεργέστη Κ. Ἐδουάρδος Α. Χεΐδερς ἀρ-
χιτέκτων τοῦ Αὐστριακοῦ Λόυδ, ἐξέδωκεν ἐσχάτως
γερμανιστὶ περιγραφὴν τῆς δεξαμενῆς, κλ., τοῦ ἐν
Τεργέστη νεοδημιουργηθέντος νεωρίου, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις
ἐπραγματεύθη διεξοδικῶς περὶ τῆς Θηραϊκῆς γῆς
ἐν ἰδιαιτέρῳ κεφαλαίῳ, ὃ μετέφερεν ἰταλιστὶ εἰς